

РЕШЕНИЕ

№ 224

гр. П., 27.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – П., III ВЪЗ. ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ЕКАТЕРИНА Т. ГЕОРГИЕВА-
ПАНОВА

Членове: МЕТОДИ Н. ЗДРАВКОВ
ЖАНЕТА Д. ГЕОРГИЕВА

като разгледа докладваното от ЖАНЕТА Д. ГЕОРГИЕВА Въззивно гражданско дело № 20224400500235 по описа за 2022 година

Производство е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 1544/29.12.2022 г. по гр.д. № 2144/2021 г. П.ският районен съд е осъдил ***** ООД, гр. С., ЕИК ***, представлявано от управителите Р.К. и Г.И., заедно да заплати на ЕТ „****“, ЕИК ***, с. П., представляван от М.К.Б. следните парични суми:

- на основание чл. 79 ал. 1 и чл. 86 от ЗЗД сумата от **20 000 лв.**, представляваща неустойка за неизпълнение на задължения по чл. 2 от сключена на 28.01.2016 г. спогодба между страните, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба в съда до окончателното ѝ заплащане ;

- на основание чл. 78 от ЗЗД сумата от **1 600 лв.**, представляваща направени по делото разноски.

Недоволен от постановеното решение е останало въззивното дружество ***** ООД, гр. С., което чрез пълномощника си адвокат И.А. от ПЛАК го обжалва в законния срок като неправилно, незаконосъобразно и необосновано. Исква се от въззивния съд да отмени изцяло атакуваното решение, като вместо него постанови друго, с което да отхвърли предявения иск за неустойка и присъди в полза на въззивното дружество направените по делото разноски. Алтернативно се прави възражение на прекомерност на

заплатеното от въззиваемата страна адвокатско възнаграждение по реда на чл. 78 ал. 5 от ГПК. Във въззивната жалба се излагат подробни доводи за нищожност на договорената и претендирана неустойка по спогодбата между страните от 28.01.2016 г. като нищожна с оглед нейната прекомерност и уговорена в нарушение на добрите нрави и извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции, като се позовава на постановките на т. 3 на ТР № 1/15.06.2010 г. по тълк. дело № 1/2009 г. на ОСГТК на ВКС. Въззивното дружество излага подробни доводи и за изпълнение на задължението по чл. 2 от спогодбата между страните от 28.01.2016 г., като счита, че задължението му възниква веднага след вдигане на запора, а не веднага след подаване на молба от другата страна до ЧСИ по изпълнително дело № 975/2015 г. за вдигане на запора. Поддържа, че от представените по делото доказателства безспорно се установява, че сумата от **30 000 лв.** съгласно спогодбата е преведена веднага по банков път след като запорът върху сметката на въззивното дружество е вдигнат от „****“ АД, поради което следва да се приеме, че не е налице неизпълнение на задълженията на дружеството, произтичащи от тази клауза на спогодбата. Във въззивната жалба се поддържа също, че претендираната неустойка е погасена по давност и дори да се приеме, че въззивното дружество е изпаднало в забава на 28.01.2016 г. и от този момент дължи претендираната неустойка, то към датата на подаване на исковата молба /ИМ/ - 31.03.2021 г. вземането е погасено по давност съгласно разпоредбата на чл. 111 б. „б“ от ЗЗД с изтичане на тригодишна давност.

В срока по чл. 263 от ГПК не е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от въззиваемата страна ЕТ „****“, ЕИК ***, с. П., представляван от М.К.Б. чрез пълномощника му по делото адвокат Ж.Д. от ВТАК.

В о.с.з. въззивното дружество чрез пълномощника си адвокат И.А. от ПЛАК поддържа въззивната жалба. Представя списък на разносните по чл. 80 от ГПК за сумата от **400 лв.** – държавна такса и сумата от **1 400 лв.** – адвокатско възнаграждение.

В о.с.з. въззиваемият не се явява и не се представлява, но от депозираната писмена молба от адвокат Ж.Д. от ВТАК се установява становището му за неоснователност на въззивната жалба. Претендират се направените по делото разноски и се представя списък на разносните по чл. 80 от ГПК за сумата **500 лв.** – адвокатско възнаграждение. Алтернативно се прави възражение на прекомерност на заплатеното от въззивната страна адвокатско

възнаграждение по реда на чл. 78 ал. 5 от ГПК.

Окръжният съд, като обсъди оплакванията, изложени в жалбата, взе предвид направените доводи, прецени събраните пред първата инстанция доказателства в тяхната съвкупност и по отделно и съобрази изискванията на закона, намира за установено следното:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок по чл. 259 от ГПК, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

С ИМ ПлРС е сезиран от ЕТ „****“, ЕИК ***, с. П., представляван от М.К.Б. с иск против ***** ООД, гр. С., ЕИК ***, представлявано от управителите Р.К. и Г.И., заедно за сумата от **20 000 лв.**, представляваща неустойка по чл. 11 от спогодба от 28.01.2016 г. между страните за неизпълнение на задължения на ответника по чл. 2 от спогодбата в договорения срок, ведно със законната лихва върху тази сума считано от датата на подаване на ИМ – 29.03.2021 г. /съгл. пощенското клеймо/ до окончателното ѝ заплащане. Според ищеца по силата на сключената спогодба между тях на 28.01.2016 г. ответното дружество е следвало да му преведе сумата от **30 000 лв.** на 29.01.2016 г., на която дата запорът върху банковите му сметки е вдигнат от ЧСИ Д.К. по молба на ищеца, но същият не е изпълнил задълженията си незабавно да преведе сумата, а банковия превод е получен от ищеца на 08.02.2016 г..

С отговора на ИМ подаден в срок съгласно пощенското клеймо от 23.07.2021 г. ответното дружество ***** ООД, гр. С. е направило възражения за изпълнение на задължението си в срок, за нищожност на клаузата за неустойка поради нарушение на добрите нрави поради прекомерност на неустойката при съобразяване на размера на вредите от неизпълнението и алтернативно за погасяване на вземането по давност при условията на чл. 111 б. „б“ от ЗЗД.

С обжалваното решение, за да уважи изцяло предявения иск ПлРС е приел, че сумата от **30 000 лв.** е преведена от ответното дружество на ищеца на 08.02.2016 г. извън договорения в чл. 2 от спогодбата от 28.01.2016 г. срок. Приел е, че ищецът е изпълнил задълженията си по спогодбата, подал е молба до ЧСИ Д.К. на 29.01.2016 г. и запорът върху банковите сметки на ответното дружество ***** ООД, гр. С. в „****“ АД е бил вдигнат, поради което е налице неизпълнение на задълженията на ответното дружество, респ. задължение да заплати договорената в чл. 11 от спогодбата неустойка в размер на **20 000 лв.**. В мотивите на решението липсват изложени правни изводи относно възраженията на ответника за нищожност на клаузата на чл. 11 от спогодбата поради противоречие с добрите нрави и за погасяване на вземането на ищеца за неустойка по давност при условията на чл. 111 б. „б“ от ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта в обжалваната му част, като останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

При съобразяване на изложените в ИМ обстоятелства въззивният съд приема, че е сезиран с иск с правно основание чл. 92 ал. 1 изр. 1 от ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 92 ал. 1 от ЗЗД неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват.

Безспорно се установява от представената с ИМ спогодба между страните, сключена на 28.01.2016 г., че със същата страните са постигнали съгласие за извънсъдебно уреждане на търговски спор между тях във връзка с дължими от ***** ООД, гр. П. на ЕТ „****“, с. П., представляван от М.К.Б. парични суми в общ размер от **83 237,99 лв.** по конкретно посочени фактури. Установява се, че съгласно чл. 1 от спогодбата въззиваемия ЕТ се е задължил незабавно след подписване на спогодбата да предприеме действия по вдигане на запора върху банковите сметки на въззивното дружество, наложен за обезпечение на бъдещ иск с цена **14 374,18 лв.**, а въззивното дружество се е задължило съгласно чл. 2 от спогодбата незабавно след вдигане на запора да заплати на ЕТ сумата от **30 000 лв.** за възнаграждение за извършени транспортни услуги като част от общо дължимата сума. Установява се, че в чл. 3, чл. 4, чл. 5 и чл. 6 страните са поели и други насрещни задължения свързани с прекратяване в определени срокове на посочени в спогодбата граждански дела между страните и заплащане в пълен размер на общо дължимата сума от въззивното дружество на въззиваемия ЕТ, включваща главници, лихви, неустойки и др. с цел окончателно уреждане на съществуващите търговски отношения между тях. Установява се, че в чл. 8 и чл. 9 от спогодбата страните са приели, че същата влиза в сила при изпълнение в срок на задължението на въззиваемия ЕТ по чл. 1 от нея, а чл. 10 от спогодбата страните са приели, че при неизпълнение на задължението на въззивното дружество в срок от 3 дни след вдигане на наложения заповор кредиторът има право да получи в пълен обем вземанията си и да продължи водените граждански дела. Установява се от чл. 11 от спогодбата, че страните са постигнали съгласие, че при неизпълнение на задължението на въззивното дружество по чл. 2 от спогодбата и при неизпълнение на задълженията на въззиваемия ЕТ в чл. 1 и чл. 3 от спогодбата неизправната страна дължи на изправната страна неустойка в размер на **20 000 лв.**

Безспорно се установява от приложеното към доказателствата по делото в първата инстанция копие от изпълнително дело № *** по описа на ЧСИ Д.К., рег. № *** и район на действие ОС - В.Т., че същото е образувано на 15.10.2015 г. по молба на вискателя ЕТ „****“, с. П., представляван от М.К.Б. против длъжника ***** ООД, гр. П. и представена обезпечителна заповед № 2081/13.10.2015 г. по ч.гр.д. № 1526/2015 г. на РС Г.О., с която е допуснато обезпечение на бъдещ иск с цена **14 374,18 лв.** чрез налагане на заповор върху банковите сметки на длъжника в „****“ АД до размер на цената на бъдещия иск. Установява се, че след изпращане на заповорни съобщения до Банката и

длъжника, ЧСИ е получил писмо от „****“ АД, клон П. изх. № от 22.10.2015 г., с което е уведомен, че в Банката са открити три сметки на дружеството – длъжник и запорът е наложен. Установява се, че на 29.01.2016 г. до ЧСИ е подадена молба от вискателя за вдигане на наложения запор поради постигната спогодба между страните, която е уважена от ЧСИ на 01.02.2016 г. с постановление за вдигане на наложения запор. Установява се, че на 01.02.2016 г. ЧСИ е изпратил съобщение до „****“ АД, гр. С., с което е наредил вдигане незабавно наложените от ЧСИ запори върху банковите сметки на ***** ООД, гр. П., което писмо е получено от Банката на 05.02.2016 г..

Установява се от представеното пред ПлРС писмо от „****“ АД, гр. С., изх. № от 29.10.2021 г., че запорът върху банковите сметки на **** ** ООД, наложен от ЧСИ Д.К. по изпълнително дело № *** е вдигнат на 05.02.2016 г..

Не се спори между страните, че на 08.02.2016 г. въззиваемия ЕТ е получил по банковата си сметка сумата от **30 000 лв.** преведена му от въззивното дружество в изпълнение на чл. 2 от сключената между страните спогодба.

Въззивният съд приема, че с оглед качеството на страните и предмета на спогодбата, същата съставлява спогодба за уреждане на отношения между търговци във връзка с изпълнение на сключени търговски сделки между тях. При съобразяване на представените по делото писмени доказателства, въззивният съд приема за безспорно доказано по делото, че въззиваемият ЕТ е изпълнил задълженията си по чл. 1 от спогодбата между страните, като на 29.01.2016 г. е подал молба до ЧСИ Д.К. по изпълнително дело № *** за вдигане на наложения запор върху банковите сметки на въззивното дружество, поради което спогодбата е породила действие между страните и за въззивното дружество е възникнало задължението по чл. 2 от спогодбата незабавно след вдигане на запора да заплати на въззиваемия ЕТ сумата от **30 000 лв..**

Спорни между страните пред въззивната инстанция са обстоятелствата: от кой момент за въззивното дружество е възникнало задължение да изпълни задължението си по чл. 2 от спогодбата, изпълнено ли е това задължение в срока по чл. 2 от спогодбата, респ. възникнало ли е право в полза на въззиваемия ЕТ на неустойка за неизпълнение на задълженията на въззивното дружество и действителна ли е клаузата за неустойка с оглед добрите нрави, както и при условие на евентуалност, ако е възникнало в полза на въззиваемия ЕТ вземане за неустойка погасено ли е същото по давност към датата на подаване на ИМ.

В тежест на въззиваемия ЕТ, ищец в първата инстанция е да докаже, че е налице неизпълнение от страна на въззивното дружество, ответник в първата инстанция и възникването на право на неустойка в негова полза поради неизпълнение на задълженията на ответника и нейния размер, а в тежест на въззивното дружество е да докаже възраженията си, че е изпълнил на

задълженията си по чл. 2 от спогодбата в срок, както и възраженията си за нищожност на клаузата за неустойка и погасяване на вземането по давност.

Въззивният съд приема, че от съдържанието на спогодбата между страните, сключена на 28.01.2016 г. не се установява смисълът, който всяка от страните влага в условието за възникване на задължението на въззивното дружество по чл. 2 от спогодбата и срока за неговото изпълнение, като страните са посочили „**незабавно след вдигане на запора**“. При съобразяване на разпоредбата на чл. 400 от ГПК, съгласно която налагането на запор като обезпечителна мярка се извършва незабавно от съдебния изпълнител по искане на молителя въз основа на обезпечителната заповед на съда съгласно конкретно посочени разпоредби на ГПК, а именно чл. 449, ал. 1, чл. 450, ал. 1 и 2, чл. 507, 515, 516 и 517 от ГПК, както и съдържанието на тези разпоредби и като цяло смисълът, който се влага в това действие от ГПК, въззивният съд приема, че както налагането, така и вдигането на запори, допуснати от съда като обезпечителни мерки се извършва с постановление от съдебния изпълнител при предвидени в закона предпоставки, а действието на налагането, съответно на вдигането на тези обезпечителни мерки е занапред от момента, в който длъжникът, респ. третото задължено лице са уведомени за предприетите от съдебния изпълнител действия. При съобразяване на гореизложеното, следва да се приеме, че запорът върху банковите сметки на въззивното дружество по изпълнително дело № *** е вдигнат с постановление на ЧСИ Д.К. н а **01.02.2016 г.**, а е произвел действие на **05.02.2016 г.**, на която дата Банката като трето задължено лице е била уведомена за вдигане на запора, но с оглед договореното между страните за въззивното дружество задължението по чл. 2 от спогодбата е възникнало на **01.02.2016 г.** В ГПК липсва легална дефиниция на израза незабавно, но съдебната практика приема, че незабавно е изпълнение е изпълнението в деня, в който следва да се извърши действието или следващия работен ден. При тълкуване на волята на страните в спогодбата при условията на чл. 20 от ЗЗД и уговорките в спогодбата във връзка едни с други следва да се приеме, че с оглед посочения 3 - дневен срок в чл. 10 от договора след вдигане на наложения запор като условие, при което кредиторът черпи права, то изпълнение от страна на длъжника, считано от 01.02.2016 г. /понеделник/ и най-късно до 03.02.2016 г. вкл. /сряда/ ще съставлява изпълнение в срок. В конкретният случай длъжникът е изпълнил задължението си да плати сумата

от **30 000 лв.** на 08.02.2016 г. /понеделник/, доколкото тази дата е призната от ищеца, а ответникът не е представил доказателства за извършване на плащането в по-ранен момент, поради което следва да се приеме, че на 04.02.2016 г. /четвъртък/ въззивното дружество е изпаднало в забава по отношение на плащането на сумата от **30 000 лв.**, респ. от този момент за въззиваемият е възникнало право да получи неустойка за неизпълнение в размер на **20 000 лв.** съгласно клаузата на чл. 11 от спогодбата между страните.

Въззивният съд съобрази възражението във въззивната жалба, заявено и в отговора на ИМ, за нищожност на клаузата на чл. 11 от спогодбата, поради прекомерност на определения размер на неустойката с оглед размера на вредите от забавата на изпълнението, но приема същите за неоснователни.

Съгласно т. 3 от ТР № 1/2010 г. на ОСГТК на ВКС нищожна поради накърняване на добрите нрави е клауза за неустойка, уговорена извън присъщите обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Независимо от възложения санкционен ефект на неустойката, размерът не следва да превишава предвидимите за кредитора вреди от забавата както и да служи за неоснователното му обогатяване. Пределът на договорната свобода на страните е закона и добрите нрави като общоважима морална категория. Съответствието със закона се преценява към момента на сключване на договора по различни критерии. Прекомерността, която също би могла да наруши добрите нрави, се преценява към настъпване на вредите, когато е ясна и забавата на длъжника.

В конкретният случай страните са уредили със спогодбата последиците от неизпълнение на задължения на въззивното дружество по търговски сделки между тях за периода м. май. – ноември 2016 г. в общ размер от **83 237,99 лв.**, като заплащането на сумата от **30 000 лв.** е само първата от дължимите суми, които въззивното дружество е следвало да заплати за да демонстрира воля за спазване на спогодбата и предпоставка за възникване на последващи подробно описани в спогодбата насрещни задължения на страните. Действително забавата от четири дни на заплащане на сумата от **30 000 лв.** не би била значителна при съобразяване само на размер на мораторната лихва върху неплатената сума за периода на забавата, но с оглед спогодбата между страните като цяло и при съобразяване, че неустойката е уговорена за

неизпълнение на посочени насрещни задължения и на двете страни, съдът приема, че същата не нарушава добрите нрави, а напротив, в изпълнение на функциите си е следвало да стимулира всяка от страните коректно, добросъвестно и в срок да изпълни задълженията си, каквото задължение страните имат и по търговските сделки между тях.

Въззивният съд приема за основателно възражението във въззивната жалба, заявено и в отговора на ИМ, по което липсва произнасяне от страна на първоинстанционния съд в атакуваното решение. При съобразяване на разпоредбата на чл. 111 б. „б“ от ЗЗД, съгласно която вземанията за неустойка се погасяват с изтичане на тригодишна давност, както и датата на възникване на вземането на въззиваемия ЕТ – 04.02.2016 г., съдът приема, че към датата на подаване на ИМ – 29.03.2021 г. /с оглед пощенското клеймо върху плика, с който е подадена ИМ/ е изтекла предвидената в закона тригодишна погасителна давност за вземането и същото не се дължи от страна на въззивното дружество на въззиваемия търговец само на това основание, като погасено по давност след 05.02.2019 г..

Въз основа на гореизложеното, въззивният съд приема, че обжалваното решение на П.ския РС е изцяло неправилно и незаконосъобразно и следва да бъде отменено, като вместо него бъде постановено друго, с което предявения иск с правно основание чл. 92 ал. 1 от ЗЗД бъде отхвърлен като погасен по давност.

С оглед изхода на делото и уважаване и въззивната жалба като основателна в полза на въззивното дружество следва да бъдат присъдени направените по делото разноски за двете съдебни инстанции в общ размер на **2 760 лв.** Съдът обсъди направеното възражение на въззиваемия по чл. 78 ал. 5 от ГПК за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение от въззивното дружество и приема същото за основателно. По делото са представени доказателства за направени от въззивното дружество разноски за адвокатско възнаграждение в размер на **1 400 лв.** за всяка от съдебните инстанции съгласно представените договори за правна помощ от 22.07.2021 г. и 24.01.2022 г.. При съобразяване на минимално предвидения размер в чл. 7 ал. 2 т. 4 от Наредба № 1/2004 г. на ВАС от **1 130 лв.** и фактите по делото, а именно, че в първата инстанция делото е проведено в три съдебни заседания, поради което следва да се съобрази и минимално адвокатско възнаграждение за третото съдебно заседание съгласно чл. 7 ал. 9 от Наредбата, както и ниската правната и фактическа сложност на спора, въззивният съд приема, че следва да намали заплатеното адвокатско възнаграждение до размер на сумата от **1 230 лв.** за първата инстанция и до размер на **1 130 лв.** за въззивната инстанция или общо до размер на сумата от **2 360 лв.**, като

отхвърли искането на въззивната страна за присъждане на разликата до направените разноски за адвокатско възнаграждение в размер на **2 800 лв.** като прекомерно.

С оглед цената на иска и при съобразяване на разпоредбата на чл. 280 ал. 3 т. 1 от ГПК и характера на делото като търговско, въззивният съд приема, че решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Водим от горното, Окръжният съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ на основание чл. 271 ал. 1 от ГПК решение № 1544/29.12.2022 г. по гр.д. № 2144/2021 г. на П.ския районен съд, **като вместо него ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявения от ЕТ „****“, ЕИК ***, с. П., представляван от М.К.Б. против ***** ООД, гр. С., ЕИК ***, представлявано заедно от управителите Р.К. и Г.И. иск с правно основание чл. 92 ал. 1 от ЗЗД за сумата от **20 000 лв.**, представляваща неустойка по чл. 11 от спогодба между страните, сключена на 28.01.2016 г. за неизпълнение на задължения на дружеството по чл. 2 от спогодбата, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 29.03.2021 г. до окончателното ѝ заплащане като **ПОГАСЕН ПО ДАВНОСТ.**

ОСЪЖДА на основание чл. 78 ал. 1 от ГПК ЕТ „****“, ЕИК ***, с. П., представляван от М.К.Б. да **ЗАПЛАТИ** на ***** ООД, гр. С., ЕИК ***, представлявано заедно от управителите Р.К. и Г.И. общо сумата от **2 760 лв.** за направени по делото в двете съдебни инстанции разноски.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ при условията на чл. 78 ал. 5 от ГПК искането на ***** ООД, гр. С., ЕИК ***, представлявано заедно от управителите Р.К. и Г.И. за присъждане на разноски по делото за адвокатско възнаграждение за двете съдебни инстанции за разликата над **2 360 лв. до 2 800 лв..**

РЕШЕНИЕТО Е ОКОНЧАТЕЛНО и не подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл. 280 ал. 3 т. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____